

AGENDA

ma 14 september 2020

19.30 en 21.30 uur

dirigent **Valery Gergiev**

Rossini Ouverture La Cenerentola
Ravel Pavane pour une infante défunte
Weber Ouverture Euryantia
Verdi Prelude La traviata
Strauss An der schönen blauen Donau
Strauss Ouverture Die Fledermaus

di 15 september 2020

19.30 en 21.30 uur

dirigent **Valery Gergiev**

Beethoven Ouverture Die Ruinen von Athen
Mendelssohn Derde symfonie 'Schotse'

do 1 oktober 2020 • 19.30 uur

vr 2 oktober 2020 • 19.30 uur

zo 4 oktober 2020 • 13.30 uur

dirigent **Lahav Shani**

piano **Daniil Trifonov**

Brahms Tragische ouverture

Brahms Eerste pianoconcert

do 1 oktober 2020 • 21.30 uur

vr 2 oktober 2020 • 21.30 uur

zo 4 oktober 2020 • 15.30 uur

dirigent **Lahav Shani**

Beethoven Ouverture Coriolan

Brahms Eerste symfonie

do 8 oktober 2020 • 19.30 uur

vr 9 oktober 2020 • 19.30 uur

zo 11 oktober 2020 • 15.00 uur

dirigent **Lahav Shani**

Mozart Ouverture Die Entführung

aus dem Serail

Lindberg Absence

(wereldpremière)

Mozart Symfonie nr. 41 'Jupiter'

do 8 oktober 2020 • 21.30 uur

vr 9 oktober 2020 • 21.30 uur

dirigent en piano **Lahav Shani**

viool **Renaud Capuçon**

cello **Kian Soltani**

Lindberg Absence

(wereldpremière)

Beethoven Tripelconcert

do 15 oktober 2020 • 19.30 en

21.30 uur

dirigent **Duncan Ward**

Maier Sound Garden (wereldpremière)

Mazzoli Sinfonia for Orbiting Spheres

(Nederlandse première)

Beethoven Vierde symfonie

ORKESTLEDEN

Chef-dirigent

Lahav Shani

Fredirigent

Valery Gergiev

Yannick Nézet-Séguin

Eerste viool

Igor Gruppman,

concertmeester

Marieke Blankestijn,

concertmeester

Quirine Scheffers

Hed Yaron Meyerson

Saskia Otto

Arno Bons

Mireille van der Wart

Shelly Greenberg

Cor van der Linden

Rachel Browne

Maria Dingjan

Marie-José Schrijner

Noëmi Bodden

Petra Visser

Sophia Torrenga

Hadewijch Hofland

Annerien Stuker

Alexandra van Beveren

Koen Stapert

Tweede viool

Charlotte Potgieter

Cecilia Ziano

Frank de Groot

Laurens van Vliet

Tomoko Hara

Elina Staphorsius

Jun Yi Dou

Bob Bruyn

Letizia Sciarone

Eefje Habraken

Maija Reinikainen

Sumire Hara

Wim Ruitenbeek

Babette van den Berg

Melanie Broers

Altviool

Anne Huser

Roman Spitzer

Maartje van Rheeden

Galahad Samson

Kerstin Bonk

Lex Prummel

Janine Baller

Francis Saunders

Veronika Lénártová

Pierre-Marc Vernaudon

Rosalinde Kluck

León van den Berg

Cello

Joanna Pachucka

Daniel Petrovitsch

Mario Rio

Gé van Leeuwen

Eelco Beinema

Carla Schrijner

Pepijn Meeuws

Yi-Ting Fang

Contrabas

Matthew Midgley

Ying Lai Green

Jonathan Focquaert

Robert Franenberg

Peter Luit

Harke Wiersma

Arjen Leendertz

Ricardo Neto

Fluit

Juliette Hurel

Joséphine Olech

Désirée Woudenberg

Fluit/piccolo

Justine Caillé

Hobo

Remco de Vries

Karel Schoofs

Hans Cartigny

Anja van der Maten

Hobo/Engelse

hoorn

Ron Tjhuis

Klarinet

Julien Hervé

Bruno Bonansea

Jan Jansen

Klarinet/

basklarinet

Romke-Jan Wijmenga

Fagot

Pieter Nuytten

David Spranger

Marianne Prommel

Fagot/contrafagot

Hans Wisse

Hoorn

David Fernández

Alonso

Cristiana Neves

Wendy Leliveld

Richard Speetjens

Laurens Otto

Pierre Buizer

Trompet

Giuliano Sommerhalder

Alex Elia

Arto Hoornweg

Simon Wierenga

Jos Verspagen

Trombone

Pierre Volders

Alexander Verbeek

Remko de Jager

Bastrombone/

contrabastrombone

Ben van Dijk

Tuba

Hendrik-Jan Renes

Pauken/slagwerk

Randy Max

Danny van de Wal

Ronald Ent

Martijn Boom

Adriaan Feyaerts

Harp

Charlotte Sprenkels

Concerttoelichting

SEIZOENOPENING

VR 4 SEPTEMBER 2020 • 19.30 EN 21.30 UUR

ZO 6 SEPTEMBER 2020 • 13.30 EN 15.30 UUR

**ROTTERDAMS
PHILHARMONISCH
ORKEST**

Muziek in vermomming

Een fanfare die begint met een solo, een divertimento dat doet alsof, en een symfonie die vriend noch vijand zag aankomen. Componisten zetten hun publiek weleens op het verkeerde been. U bent gewaarschuwd.

Aftrap

Als jij de noten mag componeren waarmee het Rotterdams Philharmonisch zijn nieuwe concertseizoen onder coronavorwaarden zal openen, wat schrijf je dan? Een speels, fanfare-achtig stuk voor koperblazers, zegt componiste Mathilde Wantenaar, en dan aarzelt ze. 'Ik heb het nog niet definitief besloten, maar ik denk aan... nou goed, laat ik dan nu de knoop maar doorhakken: het begint met een korte solo – één enkele blazer – die

verwacht je al gauw een prettig onderhoudende, lichtvoetige compositie. Op het eerste gehoor klopt dit met *Divertimento* voor strijkorkest dat Béla Bartók in 1939 schreef – een tijd die je nou niet bepaald met lichtvoetigheid associeert. De oorlogsdreiging deed de componist besluiten naar de Verenigde Staten te emigreren, maar zijn oude, doodzieke moeder hield hem nog in Boedapest. Het werd een zwaar jaar voor Bartók die daarom gretig de uitnodiging aannam van Paul Sacher, dirigent van

Meteen al bij het openingsthema kun je alle verwachtingen van een pompeuze overwinningssymfonie overboord gooien

de eenzaamheid symboliseert van al die maanden coronastilte en die een verbinding moet leggen met de inzet van de hele kopersectie, waarna het feest losbreekt. Vandaar de titel *Fanfare to Break the Silence*. Het was een nogal last-minuteopdracht voor een kort openingsstuk voor de kopersectie met wat percussie, omdat die groep door corona minder te doen heeft in het gereduceerde orkest dat nu op het podium zit. 'Het heeft een speelse inslag, een beetje jazzy, dixielandachtig, met de onderton van hup, er weer tegenaan, lekker muziek maken. Een feestelijke aftrap, dat is het.'

Chalet

Van een stuk dat divertimento heet,

het Kamerorkest van Bazel, om een tijd in zijn chalet in de bergen op adem te komen en in alle rust een opdrachtstuk te componeren. Daar schreef Bartók in twee weken tijd zijn *Divertimento*. Het werd een toegankelijke driedelige compositie; een soort barok concertogrosso stond hem voor ogen, waarbij hij een solokwartet plaatst tegenover de voltallige strijkersgroepen. Het heeft een speels en zwaar eerste en een onstuimig, robuust derde deel. Daartussenin een somber en langzaam tweede deel met angstaanjagende uitbarstingen. Hier en daar duiken Hongaarse en Roemeense volksdansen op, waaronder de ritmisch geprononceerde verbunkos. *Divertimento* was het laatste werk

dat Bartók in Europa schreef. Vier maanden na de première in Bazel zette hij voet aan wal in New York. Zijn geboortegrond zag hij niet weer terug.

Circus

Na zijn indrukwekkende *Zevende* en *Achtste symfonie* waren de verwachtingen hooggespannen. Dmitri Sjostakovitsj' *Negende* zou de 'oorlogstrilogie' vervolmaken; het zou een monumentale overwinningssymfonie worden. De componist gooide nog wat olie op het vuur der verwachting door te zeggen dat hij een werk voor orkest, koor en vier solisten in gedachten had. De verwijzing naar Beethovens *Negende* lag er dik bovenop. Maar zo ging het toch niet. Vriend en vijand waren bij de première met stomheid geslagen toen na nog geen half uur – alleen al het eerste deel van de *Achtste symfonie* duurde net zo lang – het slotakkoord wegstierf. Wat had Sjostakovitsj bezielde? In januari 1945 was hij wel degelijk begonnen aan het eerste deel van een grote symfonie. Hij heeft zelfs het begin voorgespeeld aan collega's, die onder de indruk waren van de kracht van de adembenemende en opwindende muziek. Maar Sjostakovitsj liep vast na de eerste maten en legde het werk aan de kant.

Die zomer schreef hij in koortsachtig tempo in het componistenverblijf in Ivanovo aan een nieuwe symfonie. Ooggetuigen zagen hoe hij met verbluffende snelheid en de 'precisie van een diamantslijper' werkte. Ruim voor de première voorspelde Sjostakovitsj al dat de muziek niet in de smaak zou vallen. Volgens zeggen liep hij bij de repetities in zichzelf gekeerd rond, almaar 'circus, circus' mompelend.

Lange neus

En inderdaad, meteen al bij het openingsthema kun je alle verwachtingen van een pompeuze overwinningssymfonie overboord gooien. De piccolo maakt een lange neus naar het koper. Een overoptimistische klarinetsolo draait uit op een niet te stuiten achtbaan. Een weeklagende fagot staat eenzaam tegenover dreigend koper. Gekunstelde vrolijkheid mondt uit in wanhopige woede, het klinkt alsof iemand letterlijk onder de voet gelopen wordt door Stalins circus. Nog vreemd dat de dictator er een heel jaar over deed voordat hij de symfonie verbood.

Joke Dame (Wantenaar, Bartók) en **Carine Alders** (Sjostakovitsj)

PROGRAMMA

dirigent **Lahav Shani**

Mathilde Wantenaar *1993

Fanfare to Break the Silence, voor koper en slagwerk (wereldpremière)

Béla Bartók 1881-1945

Divertimento voor strijkorkest, Sz. 113 [1939]

- Allegro non troppo
- Molto adagio
- Allegro assai

Dmitri Sjostakovitsj 1906-1975

Symfonie nr. 9 in Es, op. 70 [1945]

- Allegro
- Moderato
- Presto
- Largo
- Allegretto

Duur concert circa één uur

Vorige uitvoering door ons orkest:

Bartók Divertimento: apr 1974, dirigent Lorin Maazel

Sjostakovitsj Negende symfonie: okt 2013, dirigent Pablo Heras-Casado

Lahav Shani Dirigent

Geboren: Tel Aviv, Israël

Huidige positie: chef-dirigent Rotterdams Philharmonisch Orkest; music director Israel Philharmonic Orchestra; vaste gastdirigent Wiener Symphoniker

Studie: piano aan de Buchmann-Mehta School of Music Tel Aviv; piano en directie aan de Hochschule für Musik 'Hanns Eisler' Berlijn; mentor: Daniel Barenboim

Doorbraak: 2013, na het behalen van de eerste prijs van het Gustav Mahler Dirigentenconcours in Bamberg

Daarna: gastdirecties Berliner Staatskapelle, Berliner Staatsoper, Wiener Philharmoniker, Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks, Staatskapelle Dresden, Tonhalle Orchester Zürich, Rundfunk-Sinfonieorchester Berlin, Philharmonia Orchestra, Philadelphia Orchestra, Pittsburgh Symphony Orchestra, Seoul Philharmonic Orchestra, Koninklijk Concertgebouworkest

Kamermuziek: als pianist onder meer Festival d'Aix-en-Provence, Kölner Philharmonie en Verbier Festival

Debuut Rotterdams Philharmonisch: 2016, als dirigent en pianosolist

Dmitri Sjostakovitsj (midden) bij een voetbalwedstrijd, jaren 40